

Oglasi, pripremljeni itd. ...

Novci za predbrojbu, oglase itd. ...

Kod naručbe valja točno naznačiti ime, adresu i ...

The list ne uzima se prilikom ...

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefoni tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom čisti malo stvar, a nestoga sve pokrvari.“ Narođa podvira.

Islazi svakog utorka i petka u pošte.

Netisani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani neklaju, a ne frankirani neprimaju.

Predplata na poštarnom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljaka, 3 K za pol godine.

Izvan carvine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Grula br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka zraki dan od 11—12 sati prije pošte.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Gjiivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru

Proti vinskoj klauzuli.

U sjednici hrvatskoga sabora podnio narodni zastupnik dr. Žerjavić predlog, da se sabor obrati ...

Utemeljujuć svoj predlog kazao je g. zastupnik sljedeće:

Buduć, da postojećim trgovačkim ugovorom između habsburške monarhije i kraljevine Italije uživa ...

Okazlažući ovaj predlog govornik izlazi štetu, koju je vinska klauzula tečajem osam godina prouzročila Dalmaciji, Hrvatskoj i Istri.

Bečka vlada radi protiv Hrvatskoj. Ona podupire Talijane u Dalmaciji, podupire potalijančevanje hrvatskog naroda u Primorju, pak na taj način odgaja veleizdajničke habsburške monarhije.

U sljedećoj sjednici upućen bijaše taj predlog odbor za narodno gospodarstvo, a kad dodje na razpravu u saboru, vratiti ćemo se i mi nanj.

Ostajući čvrsti kod načela, pogledom na savez sa Italijom, životni gospodarski interesi ...

Onda su vinogradi Ugarske bili umišteni od filoksera, pa je naravno bilo, da otvorimo naše trgove talijanskomu vinu.

Poslije skupštine, što no su ju vinogradari obdržavali u Topolcu, gdje su zaključili, da se mora po cijeloj zemlji razviti najživlja agitacija protiv obnovi vinske klauzule.

Nu tim nije još rečeno, da klauzula na koncu neće biti prihvaćena. Obziri više političke naravi, te pritisak od strane Austrije, koja osobito drži do toga, da se klauzula obnovi, a to da Italija nebi povisila carinu na uvoz piva.

Ima još jedna okolnost, na koju se nesmiije zaboraviti i koja zanima Ugarsku. Naše nade o budućem obilatom proizvodu vina mogu od jednoga do drugoga časa postati varane.

Kako je razvidno iz one izvještaje madjarskoga zastupnika, bili će bečka vlada za obnovu nesretne vinske klauzule pod uvjetom, da Italija nepovisi carinu na uvoz našeg piva i iz nekih viših političkih razloga.

Talijanaške izborne spletke u Istri.

Iz raznih strana Istre dolaze nam vijesti o izbornih spletkah naših talijanaša, koje ćemo ovdje u jedan vijenac saviti.

K izboru fiducijara za V. kuriju u Škofljah došao je među ostalimi i neki Zadnik Jakov, kojemu je kazala izborna komisija, da ga neima u izbornoj listini.

Vladinog komesara g. Gassera je međjutim boljela glava, te se je setao gore i dole.

Pred istu izbornu komisiju pristupio je neki Maurić, komu su kazali (pošto je bio nas) tu stoji napisano Maurich. Ako je isti kasnije pristupio te kazao, da se zove Mauril, rekoše mu, tu stoji napisano Maurich.

Neki conte Brutti (bit će conte senza contanti. Op. slag.) jest obćinski kancelist u Kopru i ujedno obćinski zastupnik u Miljah.

Gospoda u Miljah pozvaše dakle na pomoć g. conta iz Kopra! Pak da si neznađu pomoći?

Dvije mjere c. k. kotarskoga poglavara u Kopru. Poznato je, da je namjestnički savjetnik i upravitelj kotarskoga poglavarstva u Kopru pl. g. Schaffenhauer osobiti naš prijatelj.

Nekoga učitelja nagovarao je taj gospodini nedavno, da primi službu u jednoj obćini koparskoga kotara, gdje da će haliko obavljati i službu obćinskoga tajnik.

U drugom obćinju pako radilo se o tom, da bi pučki jedan učitelj u svojih slobodnih satih pomogao obćini kod popisa pučanstva.

tajnika, koja je trajna, dočim je drugomu zalbranio, da preuzme posao kao pomoćnik kod popisa puča, što će trajati veomii malo.

Kad smo već kod g. pl. Schaffenhauera, neka nam dozvoli još ovu ereticu o njemu.

Gosp. pl. Schaffenhauer razdijelio je izborne sekcije u obćini Milje tako krasno, da mu toga Talijani Istre stalno nikada zaboraviti neće.

K izboru za V. kuriju na Škofljah pristupio je Josip Furlanić iz srednje Škoflje sa tri punoljetna sina.

Na taj način slave talijanaši pobjede u Istri, što i sami uvijaju, jer kažu: ili sada ili nikada, lojeći se naime, da im to već neće poći za rukom.

Sada treba da radimo tajnije — rekao je poznati talijanski agitator iz Kopra, glasoviti Gambini i poslije izbora na Škofljah, a u razgovoru sa odvjetnikom Derinom: „Gavaremo balotaggio. Un'altra volta bisogna lavorar più in scondon. I socialisti si son ritirati, adesso che daremo soito ai Croati!“

Gambini se je tako razkodikakao neobaziruć se na naše izbornike, koji bijahu u blizini. Steta, što ga je netko upozorio na „tudjince“, inače bi bio još stogod pripoviedao o budućem djelovanju talijanaša.

Taj pogovor se je vodio pred birališćem na Škofljah dne 29. novembra 1900.

O izbornih spletkah u obćini Piran, sekcija Novavas doznajemo za sljedeće sličice:

U selu Padena, koje spada pod tu sekciju, primio je jedan naš izbornik 400 for. od Talijana, da bi za njih agitirao. Izbornik taj spravio je novac i... ostao je vjeran svomu narodu! Ako su podarili jednomu čovjeku tolik novac, koji nije ništa za njih učiniti, što su ih morali stajati oni prodanci à la Krstić, koji su za njih i svoju kožu na pazar nosili?!

U toj sekciji agitirao je najbiesnije za talijansku stranku naš odpadnik učitelj Savić, rodom iz Padene a u službi Iršćanskoga magistrata. On je više dana zadržao školu i o tom bijaše obaviješteno c. kr. zemaljsko školsko vijeće, nu njemu nepade ni vlas za glave — jer je rodio pod zaštitom Talijana za Talijane. Toga uzor-učitelja prokleli su njegovi zemljaci do devetoga koljena, što je izdao svoj rod, svoj jezik i majčinu mlieko. Između trili sela, koje sačinjavaju tu sekciju, držala se najvršće Novavas. Ti naši junaci nisu htjeli pod strehu ni konja vladinog zastupnika a kamo li one piranske gospode. Svi konji te gospode morali su za izbora pol sata daleko u selo sv. Petar. Naše štale — kazali su oni — jesu pune hrvatskih konja, svi imade mjesta, ali ni pošto za talijanske konje.

Posjedniku Šimunu Jakovcu kazao je padenski župan — talijanska podreznica: ako obećaš, da ćeš glasovati za Talijane, imati ćeš pravo glasa ako i nisi u izbornoj listini, a kad je Jakovac došao glasovati s našom glasovnicom, uzkratiše mu pravo glasa.

Izborna komisija u Novojvasi nije mogla naći gostoljubliva u nijednoj kući, te je morala objedovati u obćinskoj kući... sir i kruh!

Crkovnom slugi iz Padene uzeli su oružnici samokres jer nije imao oružnog lista. Na obćinskom glavarstvu u Pomjanu rekoše mu, da će dobiti natrag samokres i da neće biti kažnjen ako bude u Novojvasi glasovao za Talijane. Pošao je kako mu bijaše rečeno i dobio je samokres i ostao bez kazne.

(Konac sledi).

Izborna gibanje.

Pifferi sonati. — U nedjelju posle podne dodjose preko Ližnjana u Medulin da agitiraju na svoj poznati način među našim svetlom puljski načelnik dr. Rizzi, te florentinci puro sangue notar Stanić, liečnik Bolmarčić i obćinski činovnik Filičić. Kad su naši dočuli, da je podestlat sa spomenutim budulskim ternom u Sugarovoj krcini, te da s nekim zavedencima nešto komplotira, sakupise onu poznatu „Nije Istra talijanska, već je Istra hrvatska, van s njimi, van s njimi, nećemo ih već“. Dok se tako pjevalo, pošlo je u sobu ka gospodi naš dični Pere Lorenzin, i oprao ih, kako još nisu nikad bili oprani. Kad se gospoda vidjese u ljesnome, uzeše pete pod noge i hjež put Pule. Na polazku liježose nekim ruku pružit, ali se niko njihove ruke nije htio dodirnuti, nego ih izpratise zviždanjem, da im bude sladka uspomena, kad dodjose u Medulin, da mute i varaju naš narod.

Pomerci su ovaj put ljudi na glasu; oni će odlučiti, hoće li u Beču zastupati naša sela kmećki sin, njihov brat i susjed, ili Krnjež Rizzi, koji ne samo da nezna niti beside po našu, nego iz dna svoje duše mrzi naš jezik i drži visoko handiru, na kojoj je zapisano, da je Puljština i sva Istra talijanska. Pomerski delegat je rekao, da on „pos... e sve Talijane“ i da „Rizzi nije Talijan, nego Slavo-Istrijan“. Jadrni, li pameti, slipih li ljudi: Talijan je sada: kod izbora Istrijanac i Slavjan i ako ćeš... Kinez samo da te prevari i zavede, a kad bude izabran za deputata reći će, da su ga Talijani poslali u Beč i da on mora dielovati za talijansku narodnost, a „šćavo“

neka ostane „šćavo“. Hoće li Pomerci vrći na se tu sramotu i pogaziti sami sebe i svoju čast? Ako su ljudi neće! Pu ako su Martin, Matesina i Tonela prodali sebe, neka puste na miru druge poštenje ljude, da slušaju glas svoga srca, a ne nagovarati ih da svi podju s njimi. Proklet bio izdajica svoga naroda!

Premanturski delegat, poznati Matić Rosanda, mora biti velika „pršona“ jer strši na placi, da će on činiti izjereni iz arsenala sve, koji budu ostali pošteno narodnjaci kod izbora. Da Rosanda ima debeli trbuh, to smo znali, ali nismo mislili, da ima i tako debelu pamet. Stomisliti „šior Matio“, da on zapovieda u arsenalu-ili da ga je pošteno varati sebe i druge, ter gaziti svoj jezik, narodnost, mlieko materalno, ženinu ljubav i vlastitu čast? Premanturci su od starine bili prvi u obrani svoga jezika u crkvi, pa će ga braniti i van crkve, i osramotiti talijanske podreznice, koji bi ih htjeli izručiti na milost i nemilost talijanski „šiorom“. Neka Matić zna, da Bog ljubi pravo i poštenje, a tko neradi pravo i pošteno, prodao je sebe vragu. Početak pravice i poštenja jest pako: ljubiti svoj narod, braniti svoj jezik, a posao izdajica jest: pomagati ludjincu da te kolje i tlačí.

Doli s renegatima: živio naš narod!

C. i kr. Talijani. Nisu uzalud rekli i pisali Talijani, da će njihovoj stranci u Puli pomoći sveza i upli dr. Rizzi u stanovilih krugovih. Zato taj „pošten“ dr. Rizzi, taj Benjamin ireidenta i... primorska vlade ide okolo svaki dan i agitira time, da njegova vriedi u arsenalu, da u njega hvati kralj, da samo on može učiniti svakomu dobra ili zla, kako ga koji posluša: ali dr. Rizzi ima vjerne drugove u tom, što Stanić, koji ide govoriti u sela hrvatski, što Bolmarčić, koji ljudem kaže da je Slovinaec, što Filičić, koji se hvati da Cresani nisu Talijani, nego hrvatska braća; to je sve malo: htjelo se i gospodinu višemu upravitelju pošte, Dalmatincu Frank-u, htjelo se i gosp. Čelu Molitor-u, c. i kr. činovniku ratne mornarice, da budu na ruku talijanskoj ireidenti i preporuču Bennattijeve fiducijare. Austrijski činovnici i... ireidenti Bennati, koji je svojedobno rekao u istarskom saboru, da Talijani imaju svoje težnje izvan granica naše monarhije i da čute jednako i jedinstveno sa trideset milijuna „svoje braće u Italiji“ — to bogme neide baš skupa. Nu Frank i Molitor i ciela vojska takovih poznati su nim već odavna, samo se čudimo drugoj gospodi činovnikom od mornarice, da nerazlikuju bijelo od crnoga ter pomažu do pobjede stranci, koja nema u svojoj sredini niti jednoga člana, te bi čutio i dielovao u austrijskom smislu. Al da: dr. Rizzi zna voditi za nos hrvatske seljake s jedne, i c. i kr. ljude s druge strane: a kad se pruži opet prilika, on će potvrdi svojoj „braći Talijanom“, da je ovo zemlja talijanska i da su Talijani predobili. Kakvi Talijani! Slaveni, c. i kr. ljudi biti će krivi, da talijanski iredentiste zastupuju Istru u Beču. Prosit!

Uspjeh izbora do sada: Za petu kuriju imaju Talijani do danas 261 fiduciara, naša stranka 252. U talijanske su uračunani već oni, koje su dobili jučer u II. sekciji grada Pule i u Galežanu i Pazani.

Za 18 fiduciara ima biti obnovljen izbor i to za 10 u Puli, za 7 u Škofljah i za 1 u Miljah.

Naša stranka ima još birati u Volškom i Klani, Dubašnici, Vrbniku, Omišlju, Vubrigi-Taru i Oprtlju, pak u okolici Pule u sekcijah Medulin — Ližnjan, Pomic — Preimantura, Sišan, Allura — Montić — Kavrnan Lohorika.

U prvog sekciji grada Pule, koja je jučer birala u školi Sv. Martina događajale su se obične nezakonitosti od talijanske

strane. Neki su glasovali po više puta, neki su htjeli, ali su na dobu opaženi i zaprečeni u tom.

Sasvim tim talijanska stranka, premda je napela sve sile, i porabila one svoje navadne nezakonitosti, došla je samo do 364 glasa: socijalisti u koje se je mnogo naših vrglo dobili su 308 a čista naša glasovnica 58 glasova, dakle skupa upravo koliko Talijani. Buduć nijedna stranka u toj sekciji nije dobila absolutne većine, to će za tih 10 fiduciara biti ponovni izbor. Kako se imadu vladati naši, kada to bude, biti će jim javljeno.

Za sutra, sredu i za petak toplo preporučemo našim ljudem da glasuju za predložene fiducijare mnogobrojni i bez obzira na ličvo ni na dasto.

U drugoj sekciji bilo je razmjerje glasova: Talijani 475, socijalisti 282, naši 27.

U IV. kuriji zapadnih obćina izabrano je do sada 93 naših fiduciara; birati imadu jošte sekcije Altura, Medulin i Premantura, Sišan sa 9 fiducijara te Vabriga — Novavas — Tar sa 5 fiducijara.

DOPISI.

Iz Novaka pazinskih pišu nam 1. t. mj.:

(Oružje pazinskih talijanaša!) Pazinski krunjeli i šarenjaci mogli su se netom minulih izbora osvjedočiti, da se u Novakih, kako i posvuda narod diže, da zatraži svoja prava, koja mu po Bogu i zakonu pripadaju. Akoprem su u naš odsjek pridružili ovaj put Cerovlje i odpadni Treviz, u koje potonje su oni cielo ufanje polagali, ipak im ni ovo nije moglo da jih pomože i da spasi njihovu talijanštinu.

Videć oni, da je ovdje zemljište odviše meko za gradnju njihovih kula, akoprem imadu oni još u sahal dio naših kmeta, snovali su predivo kako bi kmeta zamrežali. Oni se dali na posao i skočili na junacke noge, priredili po koji mršavi sastanak sa masinom večerom u našem selu, ali komu? Sačeti gladuha i propalica, koji su tamo prispjeli. Nu ni ovo sredstvo nije jim pomoglo, jer su slepi progledali, gluh i proćuli, niemi progovorili a pogazani digli se, da zatraže svoja prava.

Tad se predomisli, poslali su nekog jezg razdrtog suhođu (da su ga barem obuhli) — komu se nezna ni roda ni pokolenja — od kuće do kuće sa „Muejom“ slogom, da ljudem tunaci. Belcebubove nauke, ali ni ovo podlo sredstvo nije pomoglo. Kada tamo sjetili se drugog sredstva; naime: jednog liepog dana dojde sjaset zatvorenih listova u Novaki naslovljenih na dužnike, stare znance, prijatelje itd.

Eto, kako su naše ljude lovili ali uzaludan jim trud, akoprem bijaše tamo pridružena sijnama gostba, nu narod ni jim htio na liepak. U tu svrhu ulovili su dvo-plicu trojicu već pomenutih gladuha i propalica, koji ne imadu niti najmanjeg upliva ni povjerenja u puku. Kad jim ni ovo sredstvo nije za rukom poslo, tad su oni predomisli drugog najsmradnijeg posla, posla kojeg se nebi niti najizopaćeniji čoban — ako bi mu bilo ikoliko do poštenja — nebi latio. Pozvali su (valjda telegrafično) svoga mitjenika i šitnika odpadnika Krstića, da jih on iz škrjepca izbavi; i zbilja dan pred izborom, na blagdan B. D. Marije od zdravlja dohrlo je Krstić opodnevnom vlakom u Pazin, a već na 2¹/₂ sata po p. enoga u Novakih, okružen sa svojimi šitnici, (sve najveće ličnosti Pazingrada!)

Za ovaj dan odredili su i naši pravci iz Pazina držali izborni i javni sastanak u našem mestancu za 2 sata po podne. Naši se konstituirali izabrav predsjednikom sastanka yeluću g. Šima Kurelića. Htjuć on progovoriti, stao je odpadnik Krstić, koji se već tamo nalazio sa gorispomenutom svojtom, hjesniti kao izvan sebe podupiran od svojih bližih drugova pazin-

skih. te Novačke i Trevizke fakinaže, tako da nije se moglo niti progovoriti. Predsjednik sastanka, kao načelnik grada Pazina, kamo spadaju i Novaki, u svojoj vlasti dao je odstraniti i pridržati toga odpadnika radi javnog poredka, usljed česa nije manjkalo sa protivničke strane svakojakih izgređa u tolikoj mjeri, da je našem svjetu dozlogrdilo. Ali sreća ponjhi, što je pošlo za rukom gg. načelniku i dr. D. Trinajstiću umiriti poslušni svoj puk, koji je već bio gotov da pameti nauči dušmanu, jer mu dozlogrdilo psovanje na njegove poglavare i dobročinitelje, za koje bi druge volje pošao makar na stratišće.

Tako eto g. urednice stojole su stvari ovdje prije izbora, kojih uspjeh Van je poznat.

Ovoliko za danas, jer smo stalni, da će Vas koji od naših iz Pazina ob ovom obaviešiti. Novačani.

Franina i Jurina.

Fr. Si čul kako su pazinski talijanaši lo-vili na vrguu naši kmeti?

Jur. Vero sam čul, ma da je bilo dažjevno pak da ni biš nič valjal.

Fr. Ma da nisu imeli ni prave čuvelu, Jur. Aj nabore, tić, ki je jedan put z vrguna pobegal, negre više na njega.

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Ovoga čedna sastaju se nekoji zemaljski sabori ove pole monarhije, da razprave poznatu vladinu osnovnu o novom nametu na državni porez na rakiju. Zasedanje tih sabora, kano i onih, koji se imadu sastati tečajem ovoga mjeseca, biti će kratko. U českom saboru, koji je takodjer sazvan, moglo bi doći do žestokih navala na vladu radi umirovljenja predsjednika prizivnoga suda u Pragu i radi uvlačivanja njemačkoga jezika u javne uredne.

Glavno glasilo mladočeske stranke „Narodni Listy“ poručuju ministru predsjedniku dr. Koerberu, da bi on sa drugogov morao znati, da položaj ministarstva postoje napram českomu narodu od dana na dan ozbiljniji, jer se izdaju svaki dan naredbe, kojimi se vriedja pravo českoga naroda. Za te naredbe nosi odgovornost čitavo ministarstvo i nitko se nemože riešiti te odgovornosti. Vlada se nije zadovoljila samo izgonim českoga jezika iz nutarnjeg službenog prometa, već se u financijskih poslovih već napada i na izvanjski saobraćaj. Izgovor, da se ti napulski imadu pripisati jedino financijskim oblasim nestoji, jer je stvarno i formalno, sva vlada odgovorna carevinskom vieldu, strankom, zastupnikom kano i političkoj javnosti za sva djela i popuste, zbilvali se oni bilo u kojem području. S toga se neimadu uzeli na nišan gospoda ministri Bohin i Spens, već krivnja pada na čitavo ministarstvo i na njegovu glavu, bez čije prilove nebi bio moguć ni najmanji korak. Taj članak svršava sa riečima, da bi se toga moralo mnogo poduzeti prije, nego li bi Česi mogli zapustiti svoj opozicionalni položaj.

Povodom otvorenja českoga sabora piše staročesko glasilo „Politik“, da će božično zasjedanje českoga sabora biti

